

שיעור מספר 1 בשיטות מחקר איכותניות

פרטי המרצה, טלפון וכו'

ניתן למצוא בסילבוס

חומר לימוד

אין ספר

הרכב הציון

10 נוכחות והשתתפות בשיעור
90 עבודה (8-10 עמודים, אפשר בזוגות)

על העבודה

- מאוד מוקפדת. מבנה, ניסוח וכו'
- יהיו מפגשים אישיים

מבוא

המתודולוגיה של שיטות מחקר נגזרת מתפיסות פילוסופיות רמה אונטולוגית – מהו ידע, מה נחשב כידע רמה אפיסטמולוגית – מה הקשר בין החוקר לבין מושא החקירה? (הנחקרים, שדה המחקר, וכו')

שיטות הכמותניות נשענות על רמה אונטולוגית ואפיסטמולוגית שונה מאשר שיטות מחקר איכותניות (=פרדיגמות שונות) ישנן שתי פרדיגמות מרכזיות בנוגע לשיטות מחקר:

הפרדיגמה הפוזיטיביסטית – על בסיסה נשענת שיטת המחקר הכמותנית.
הפרדיגמה הפרשנית (קונסטרוקטיביסטית) – על בסיסה נשענת שיטת המחקר האיכותנית

מהוא ידע:

הגישה הפוזיטיביסטית אומרת שיש מציאות אחת אובייקטיבית שאיננה תלויה בהסתכלות היצרנית של חוקר או אדם כלשהוא. היא קיימת גם אם לא מודעים לקיומה.

התפיסה הפרשנית אומרת – אין מציאות אחת, יש מספר מציאויות, מציאות היא רק דרך הפריזמה של המתבונן. יש אינספור מציאויות, אנחנו כל הזמן מיצרים מציאות שהיא אינטרסובייקטיבית!¹

הידע שנגזר מהגישה הפוזיטיביסטית הוא ידע אובייקטיבי
הידע שנגזר מהגישה הפרשנית הוא ידע סובייקטיבי

הרמה האפיסטמולוגית

בפרדיגמה הפוזיטיביסטית אנחנו מנסים לעשות בירור לוגי, סטטיסטי, היקשי כדי להגיע לאותה מציאות אובייקטיבית. לכן נעשה הכללות ונבדוק אותן על סמך תקפות ומהימנות
בפרדיגמה הפרשנית החוקר הוא חלק אינטגרלי משדה המחקר, הוא כלי המחקר המרכזי של עצמו,

מחקר כמותני	מחקר איכותני
שאלונים	ראיונות
סקרים	תצפית (משתתפת)
ניסוי	ניתוח תוכן (לא סקירה ספרותית)
מחפשים קשר, מתאם	אין מתאם, יש ריבוי משתנים
מוכיח או מפריך את שאלת המחקר	אין הוכחה והפרכה
יש השערות מחקר כמותיות	יש שאלות פרשניות שקשורות לחוויה ומשמעות. אין השערות

ניתן לראות שבפרקטיקה האיכותנית – החוקר נמצא במרכז. בניגוד למחקר כמותני בו החוקר, כביכול, הוא חסר חשיבות למושא המחקר.

על העבודה:

העבודה צריכה להתבסס על 2 מתוך 3 המתודות הנ"ל (ראיונות, תצפיות וניתוח תוכן) איך נבחנת העבודה? לפי העושר האמפירי – כמות ואיכות הממצאים.

מבנה העבודה (יוסבר בפירוט בהמשך)

- מבוא
- סקירה ספרותית
- שיטת המחקר
- ממצאים
- דיון וסיכום
- ביבליוגרפיה
- ראיונות ותצפיות יופיעו כנספח

העבודת (בד"כ) תתחלקנה לשני סוגים:

¹ בין סובייקטיבית – מורכבת מתוצר של המציאויות הסובייקטיביות של המשתתפים

מבוססי ראיונות ומבוססי תצפית
המלצה, לשלב בין ראיונות לתצפית – אלה העבודות הכי טובות

משימה לשבוע הבא:
לחשוב על שדה

3 מתוך 3

נכתב על ידי גל

על בסיס תוכן ההרצאות במדעי ההתנהגות – מכללת נתניה
<http://behavioral-sciences-nac.blogspot.com>